Svet
Evropske unije

Luxembourg, 19. junij 2017
(OR. en)

10197/17

MOG 42
CFSP/PESC 514
IRAQ 5

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	generalni sekretariat Sveta
Datum:	19. junij 2017
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	10196/17 MOG 41 CFSP/PESC 513 IRAQ 4
Zadeva:	Sklepi Sveta o Iraku – sklepi Sveta (19. junij 2017)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o Iraku, ki jih je Svet sprejel na 3551. seji 19. junija 2017.

PRILOGA

SKLEPI SVETA O IRAKU

Svet za zunanje zadeve, 19. junij 2017

1. EU izreka veliko pohvalo iraški vladi, ki jo vodi al-Abadi, in varnostnim silam Iraka za izjemno napredovanje v vojaški ofenzivi proti Daišu v zadnjih mesecih, ki je vrhunec doseglo z osvoboditvijo večine sosesk mesta Mosul, ki je bil še ena od glavnih ovir do ozemeljskega poraza Daiša v Iraku. EU izpostavlja vlogo, ki jo ima svetovna koalicija pri podpori iraške vlade v ofenzivi proti Daišu, in še vedno neomajno podpira vsestransko delovanje te koalicije, vključno v boju proti nasilnemu ekstremizmu in terorizmu v skladu z mednarodnim pravom. Zaveda se odrekanj iraškega ljudstva v boju proti Daišu ter izreka pohvalo prizadevanjem iraške vlade za zaščito civilnega prebivalstva med vojaško ofenzivo in poziva iraške varnostne sile, naj ta zaščita tudi v prihodnje osrednja skrb vojaški ofenzivi v Iraku. EU najstrožje obsoja, da Daiš nadaljuje krvavo nasilje, odkrito krši človekove pravice in mednarodno humanitarno pravo, vključno z vsesplošnimi napadi, poboji in spolnim nasiljem, ki je posledica konfliktov. Zelo jo skrbijo obtožbe o zlorabah in kršitvah človekovih pravic, ki naj bi jih zagrešile iraške sile. Pozdravlja zaveze iraške zvezne vlade in regionalne vlade Kurdistana, da bosta hitro preiskali vse obtožbe, in ju poziva, naj odgovornim sodita v preglednem procesu.

2. EU v tem prelomnem obdobju iraške zgodovine znova poudarja, da neomajno podpira enotnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Iraka, pa tudi, da je odločno zavezana ohranjanju različnih narodnosti, ver in veroizpovedi v iraški družbi, vključno z zaščito manjšin. Da bi dosegli cilj načrtovanja skupne vizije o prihodnosti države, morajo zdaj Iračani vstopiti v vključujoč proces sprave tako na nacionalni kot na lokalni ravni. EU pozdravlja prizadevanja iraških političnih voditeljev za spodbujanje politične reforme in sprave ter vse strani poziva, naj še naprej delujejo v smeri nacionalne sprave v duhu medsebojnega razumevanja in iskanja kompromisov. Za to je potrebna neprekinjena in dolgoročna podpora mednarodne skupnosti. Prizadevati bi si bilo treba za izobraževanje, ki spodbuja odprtost do drugačnosti.

3. EU je prepričana, da se splošni interesi iraškega prebivalstva najlaže dosežejo z dialogom in sodelovanjem, da se je treba izogibati enostranskemu ukrepanju in da je treba poiskati sporazumne rešitve za vsa odprta vprašanja ob doslednem spoštovanju iraške ustave. Iraško zvezno vlado in regionalno vlado Kurdistana poziva, naj gradita na uspešnem varnostnem sodelovanju pri ofenzivi za osvoboditev Mosula in v konstruktivnem dialogu obravnavata vsa politična in ekonomska vprašanja, vključno s spornimi notranjimi mejami. Poleg tega vse strani v kurdski regiji Iraka poziva, naj se zedinijo in omogočijo ponovno delovanje svojih demokratičnih institucij, tudi z organizacijo regionalnih volitev.

4. EU je prepričana, da je ena od ključnih nalog iraške vlade doseči opazen napredek pri političnih reformah, ki bi omogočil celovito nacionalno spravo na temelju načel pravičnosti in odgovornosti ter delujoče demokracije, pravne države, spoštovanja človekovih pravic in dejanske vključenosti civilne družbe. Poziva k hitremu izvajanju iraškega nacionalnega akcijskega načrta za ženske, mir in varnost. EU pozdravlja in podpira reformna prizadevanja iraške vlade ter poziva vse vodilne iraške politike, naj nacionalni interes postavijo na prvo mesto ter podprejo vlado pri prizadevanjih za dosego reform, sprave in stabilizacije, tudi pred parlamentarnimi in regionalnimi volitvami, ki bodo naslednje leto ter bi morale potekati pregledno in ob spoštovanju demokratičnih standardov. V vseh procesih je treba zagotoviti udeležbo žensk, mladih in manjšin.

5. EU prav tako izraža izredno zaskrbljenost zaradi humanitarnih razmer in priznava znatna prizadevanja vseh iraških organov, Združenih narodov in drugih mednarodnih partnerjev za zagotovitev humanitarne podpore in pomoči razseljenim osebam zaradi konflikta. Znova poudarja, da morajo strani, vpletene v konflikt, zagotoviti zaščito civilnega prebivalstva in ravnati v skladu z mednarodnim pravom, tudi humanitarnim pravom in pravom o človekovih pravicah, tako med spopadi in po potrebi tudi po njih. Izpostavlja tudi, da je treba zagotoviti varen in neoviran dostop za dostavo humanitarne pomoči na vsa območja, zaščito civilnega prebivalstva, ki beži pred spopadi, življenjsko pomembno zdravniško oskrbo in evakuacijo oseb, ranjenih v spopadih, pa tudi vračanje notranje razseljenih oseb, takoj ko bo varno za njihovo vrnitev domov. Nujno je okrepiti podporo za posebne potrebe žrtev spolnega nasilja, nasilja na podlagi spola in spolnega nasilja, ki je posledica konfliktov. Ključno je, da vsi iraški organi zagotovijo postopke varnostnega preverjanja, ki so v celoti skladni z nacionalnim in mednarodnim pravom, in da vsa taborišča ohranijo svoj humanitarni in civilni značaj. EU zaradi trenutno nezadostnih finančnih sredstev v načrtu Združenih narodov za humanitarni odziv poudarja, da mora celotna mednarodna skupnost nujno okrepiti svojo humanitarno pomoč ter pri tem upoštevati potrebe celega Iraka. EU in njene države članice imajo vodilno vlogo pri mednarodnem humanitarnem odzivu in bodo še naprej izkazovale solidarnost z iraškim ljudstvom, tako da bodo v skladu s humanitarnimi načeli zagotavljale humanitarno pomoč tistim, ki jo najbolj potrebujejo.

6. EU meni, da je za zagotovitev dolgoročne stabilnosti Iraka bistveno, da iraška vlada in politični voditelji predlagajo in podprejo proces tranzicijske pravičnosti. Ta mora vključevati ukrepe za to, da bo Daiš postavljen pred roko pravice in da bodo storilci odgovarjali za kršitve in zlorabe človekovih pravic, vključno z vojnimi zločini, zločini zoper človeštvo in genocidom, pa tudi dejanji zoper pripadnike manjšin. Dokaze o teh zločinih je treba zavarovati, kršitve pa dokumentirati. EU in njene države članice so v tem procesu pripravljene podpreti iraško vlado. V zvezi s tem je treba posebno pozornost še naprej posvečati vprašanju tujih terorističnih borcev, zlasti povratnikov. Sodelovanje in izmenjava informacij z ustreznimi vpletenimi akterji v skladu z zakonom in po ustreznih kanalih ostajata ključna. EU poziva Irak, naj pristopi k Rimskemu statutu Mednarodnega kazenskega sodišča. Poziva ga tudi, naj zagotovi pregledno pravno obravnavo odškodninskih zahtevkov, da se izgubljena lastnina lahko vrne zakonitim lastnikom. EU nadalje poudarja pomen izvajanja programov za demobilizacijo, ponovno vključevanje in izobraževanje otrok, ki so jih rekrutirale oborožene skupine, in poudarja, da so otroci vedno žrtve, ki potrebujejo pomoč institucij, družbe in skupnosti. EU nasprotuje uporabi smrtne kazni v vseh okoliščinah. Zvezno iraško vlado poziva, naj uvede moratorij na usmrtitve, regionalno vlado Kurdistana pa, naj ponovno uvede moratorij s končnim ciljem odprave smrtni kazni.

7. EU pozdravlja prizadevanja iraške vlade, da bi izpolnila zahteve iz *stand-by* kreditnega aranžmaja z Mednarodnim denarnim skladom. Poudarja, da so finančne in gospodarske reforme nujno potrebne, da bi Irak lahko stopil na pot gospodarskega okrevanja, obnove ter trajnostnega gospodarskega in socialnega razvoja. Pripravljena je še naprej prispevati k prizadevanjem Iraka za gospodarsko prenovo in dejavno podpira prizadevanja iraških oblasti za izboljšanje javnih storitev in vključujočega upravljanja, zatiranje korupcije in zagotavljanje enakih pravic vsem Iračanom ne glede na njihovo etnično pripadnost, spol, vero ali prepričanje v skladu z iraško ustavo. EU poziva iraške oblasti, naj pospešijo finančne in gospodarske reforme. Pripravljena je v tesnem sodelovanju z IMF in Svetovno banko podpreti Irak pri izvajanju reform, potrebnih za krepitev in diverzifikacijo gospodarstva, kar bo omogočilo boljše priložnosti za ustvarjanje novih delovnih mest, tudi za mlade, pospešilo vrnitev razseljenih oseb in prispevalo k stabilizaciji lokalnih skupnosti s povečanjem njihove odpornosti. EU pozdravlja prizadevanja EIB in Iraka, da končata pogajanja o okvirnem sporazumu za lažjo dolgoročno kreditno podporo Iraku. Še naprej odločno podpira mandat misije UNAMI.

8. EU izpostavlja pomen varnosti in pravne države za stabilnost na osvobojenih območjih in v vsej državi. Bistveno je, da varnostne agencije izboljšajo odnose s civilnim prebivalstvom. V ta namen EU in njene države članice že zagotavljajo podporo Iraku v varnostnem sektorju, vključno s policijskim usposabljanjem ter podporo protiterorističnim strukturam in obveščevalnim agencijam, poleg tega nekatere države članice na dvostranski ravni zagotavljajo vojaško usposabljanje. EU si bo prizadevala za usklajenost z mednarodnimi partnerji, da bi se ustrezneje odzvali na potrebe iraških oblasti. EU v odziv na prošnjo iraških oblasti preučuje napotitev skupine EU za svetovanje in pomoč pri reformi varnostnega sektorja, ki bi v sodelovanju in skladno z drugimi mednarodnimi partnerji pomagala pri reformnih prizadevanjih.

9. Do danes se je na osvobojena območja vrnilo 1,8 milijona notranje razseljenih oseb. EU je zadovoljna s tem pomembnim dosežkom. Meni, da sta stabilizacija osvobojenih območij ter varno, informirano, prostovoljno in nediskriminatorno vračanje notranje razseljenih oseb in beguncev v skladu s standardi mednarodne zaščite ključna za dolgoročno stabilnost Iraka. Prizadevanja za stabilizacijo mora voditi Irak s podporo mednarodne skupnosti, vključno z Združenimi narodi, in v usklajevanju z njo. Zato EU poziva iraško vlado, naj v dialogu z ustreznimi akterji in ob doslednem upoštevanju interesov prizadetih skupnosti, vključno z manjšinami, kot so Jazidi, kristjani in Turkmenci, na osvobojenih območjih zagotovi resnično varnost, vključujoče upravljanje in osnovne storitve, da bi omogočili vrnitev notranje razseljenih oseb na njihove domove ter se učinkovito zoperstavili demografskemu inženiringu. Ti ukrepi bodo dopolnili sedanja prizadevanja za to, da se ponovno vzpostavijo osnovne storitve in omogoči preživljanje, tudi prek finančnih instrumentov UNDP za stabilizacijo. Uspešna prizadevanja na tem področju bodo omogočila Iračanom, da se vrnejo na svoje domove in tam ostanejo, s čimer se bo zmanjšal pritisk razseljevanja na sosednje države. EU poziva iraško vlado, naj še naprej sodeluje pri dostojanstvenem, varnem in urejenem vračanju iraških državljanov v matično državo v skladu z mednarodnim pravom, vključno pravom o človekovih pravicah, in iraškimi zavezami iz sporazuma o partnerstvu in sodelovanju. Svet tudi poziva Komisijo in visoko predstavnico, naj z zvezno iraško vlado nadaljujeta pogovore o migracijah, v katerih bi si morali skupaj, v korist obeh strani prizadevati zajeti vse vidike tega vprašanja.

10. EU in njene države članice so med največjimi donatorji v stabilizacijskem procesu in so pripravljene še okrepiti svojo podporo. EU dejavno sodeluje pri usklajevanju prizadevanj svetovne koalicije za stabilizacijo, tudi kot tematski koordinator za zmanjšanje ogroženosti zaradi eksplozivov.

11. EU pozdravlja nedavno diplomatsko sodelovanje Iraka s sosedi. Vse države v regiji poziva, naj podprejo ta prizadevanja ter enotnost, suverenost in ozemeljsko celovitost Iraka ter konstruktivno prispevajo k stabilnosti in spravi v Iraku in širši regiji. Izpostavlja pomen blaginje v Iraku in sosednjih državah za boljše gospodarsko regionalno sodelovanje.

12. EU je na podlagi regionalne strategije za Sirijo in Irak ter glede na grožnjo, ki jo predstavlja Daiš, še naprej odločno zavezana, da bo podpirala Irak pri izhodu iz trenutne krize, predvsem z izvajanjem sporazuma o partnerstvu in sodelovanju z Irakom, ko bo v celoti ratificiran, vključno s sodelovanjem na področju demokracije in človekovih pravic, trgovine in naložb ter vseh vidikov migracij.

13. Svet na podlagi teh sklepov poziva visoko predstavnico in Evropsko komisijo, naj kmalu predstavita elemente strategije EU za sodelovanje z Irakom.